

ČESKÉ STŘEDISKO UNIMA ◦ CENTRE TCHEQUE DE L UNIMA

Poselství ke Světovému dni divadla loutkářství 21. března 2022

Světovým dnem loutkářství ustanovila 21. březen UNIMA (Mezinárodní unie loutkářů) poprvé v roce 2000. Na celém světě se na počest loutkářského oboru koná řada akcí a k sepsání poselství je vyzvána významná světová osobnost loutkového divadla. V roce 2009 to byl například český umělec Petr Matásek. Světový den loutkářství se v současné době v jednom týdnu propojuje se Světovým dnem divadla (27. března) a Světovým dnem divadla pro děti a mládež (20. března).

Ranjana Pandey, indická loutkářka, autorka divadelních her, divadelní a televizní režisérka a pedagožka

Moře

Moře odnepaměti převáželo vypravěče a příběhy od jednoho břehu k druhému, od jednoho ostrova k jinému, z jednoho kontinentu na mnoho dalších. Příběhy se v něm mísily, namáčely se v nejrůznějších kulturních vodách a získaly v něm své kouzlo a nesmrtelnost.

Moře je líhni legend už od počátku věků, hemží se vodními draky, mořskými pannami a nejrůznějšími fantaskními stvořeními.

Po mořských cestách se vydávali piráti a princezny, námořníci a obchodníci se svými poklady, doprovody řemeslníků, dvorními šašky a exotickým zbožím a samozřejmě také s neznámějšími mýty, jako jsou *Mahábhárata*, *Rámájana*, *Stloukání Mléčného moře*, příběhy o námořníku Sindibádovi, *Vyprávění o putování na západ* či pohádky *Tisíce a jedné noci*, zatímco se plavili od jedné kultury k druhé.

Jejich příběhy se s každým vyprávěním měnily a s ubíhajícími staletími získávaly nejrůznější vrstvy. Svou napínavostí živily duše dobrodruhů, cestovatelů, hrdinů i zločinců z dalekých, neznámých krajů a ulevovaly jim od každodenních strastí.

Dnešní realita však bije na poplach. Dnes moře tvoří poslední hradbu mezi námi a koncem všeho života, jak ho známe. Je znečištěné, zamotané do sítí chamtivosti, dusí se a lapá po dechu pod horami smetí, které v něm z naší nedbalosti končí. Udělali jsme z něj kaši z odpadků, v níž umírají korály, fauna i flora. Na této smutné realitě má určitý malý podíl každý z nás.

A právě to je výzva pro všechny současné vypravěče: oživit úctu k mořím naší planety, našeho jediného domova.

Upněme tedy náš společný talent k tomuto cíli. Včera bylo pozdě!

Ranjana Pandey je indická loutkářka, autorka divadelních her, divadelní a televizní režisérka a učitelka. Vystudovala anglickou literaturu na Univerzitě v Dillí, má magisterský titul z mediální komunikace a postgraduální diplom z žurnalistiky. Loutkářství se učila v Belgii v Královském divadle Toone, Divadle Tilapin a Královském divadle Peruchet.

V roce 1982 založila a posléze vedla Jan Madhyam („Médium lidu“), komunitní vzdělávací loutkářský soubor zaměřený na práci s nejrůznějšími médii. Kromě toho jako jedna z prvních začala na indickém subkontinentu používat divadlo jako prostředek terapie.

S Jan Madhyam v letech 1984-1990 vytvořila sérii inscenací *Chowkoo-Pili* („Chowkoo“ znamená „chlapeček s hranatou hlavou“ a „Pili“ je „žlutá holčička“). Představení byla určena indickým dětem s mentálním postižením a učila je rozvíjet společenské dovednosti. Podílely se na nich mimo jiné třeba i Karen Smith nebo Shubha Saxena. Týden co týden s těmito inscenacemi objížděly školy, slumy a vesnice v Harijáně a v Dillí i okolí. Svou prací pomáhaly postiženým a zvláštní pozornost věnovaly dívkám a ženám.

Ve svých dalších vzdělávacích komunikačních programech se Ranjana Pandey za použití loutek a vyprávění věnuje zvýšení gramotnosti, potřebám lidí s postižením, ekologii, ohroženým druhům, vytváření příjmů, zlepšení hygienických podmínek a zdravotnictví a potírání násilí na ženách.

V letech 2000 až 2002 vytvořila a režírovala první loutkový 18dílný televizní seriál pro děti jménem *Khullum Khulla* („Svobodně a otevřeně“), který indická celostátní televize Doordashan vysílala opakovaně v průběhu osmnácti měsíců.

Ranjana Pandey vyučuje mediální komunikaci na několika vysokých školách včetně Národní islámské univerzity v Novém Dillí a nadále organizuje workshopy o uplatnění loutkářství v oblasti vzdělávání, terapie a osobního rozvoje.